

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo.

•Kmetovalec• izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 40 K na leto.
Posamezna številka stane 2 K.

Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inserat na pol strani 600 K, na $\frac{1}{4}$ strani 300 K, na $\frac{1}{8}$ strani 150 K, na $\frac{1}{16}$ strani 100 K, na $\frac{1}{32}$ strani 50 K. Vsaka beseda v „Malih naznanilih“ stane 80 vin. najmanj pa skupaj 20 K.

Urejuje inž. Rado Lah; založba Kmetijske družbe za Slovenijo; tisk J. Blasnika naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg štev. 3. — Ponatisi iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

Št. 24. Ljubljana 31. decembra 1921. Letnik XXXVIII

Obseg: Kako naj popravimo letošnje slabe zimske strni? — Krmljenje z vejnikom ali s slamo. — Solčavsko-jezerska ovca. — „Redilni prašek“ za žito. — Nov način pridelovanja turščice. — N kaj o poljedelski statistiki na Češkem. — Kmetijsko-šolski vestnik. — Nove naredbe. — Vprašanja in odgovori. — Kmetijske novice. — Uradne vesti. — Družbene vesti. — Inserati.

Kako naj popravimo letošnje slabe zimske strni?

Letošnja suša je napravila po naših njivah ogromno škodo. Ne le, da je uničila velik del naše letošnje letine, nam je tudi ovirala in kvarila vso jesensko setev, ki je vsled tega slabo izišla in se sploh slabo razvila. Povsod so zimske strni več ali manj pomanjkljive, slabe, redke in neenakomerne, tako da nam bo letošnja suša pokvarila tudi še prihodnji žitni pridelek.

Najbolj je trpela zimska posetev po krajih, ki so bili vsled suše najhuje prizadeti, kakor: Ptujsko polje, Dravsko polje, Krško polje in dr., tedaj pokrajine, ki imajo plitvo prodnato zemljo. Trpela je pa tudi drugod, tako da potrebuje več ali manj naše pomoči.

Na vsak način je treba, da pomagamo spomladi vsem tem pomanjkljivim posetvam. Ni izključeno, da jim bo vrhutega škodovala tudi še letošnja zima, v katerem primeru bi bila še bolj potrebna naše pomoči.

V našem položaju nimamo danes za to pomoč bolj pripravnega sredstva kakor so **umetna gnojila**, ki nam jih kaže na vsak način kupiti, da popravimo vsaj deloma izpadek, ki nam preti vsled škode po suši. Bolje je, da kupimo umetno gnojilo in da dosežemo z njim izdatnejši pridelek, kakor da bi morali pozneje kupovati potrebno žito.

Z umetnim gnojilom bomo okrepili slabo strni in povečali njeno rodovitnost. Povzdignili bomo pa tudi rodovitost zemlje za bodoči sadež, kar je v tem slučaju toliko bolj upoštevati, ker bo v nastopnem letu sploh manjkalo gnoja in se bo to poznalo tudi še prihodnja leta. Če ni krme, tudi ni gnoja! In če mora živina ob slami živeti, je gnoj tudi manj učinkovit, ker je slabši. In letos

je vrhu vsega tega zla še ta nezgoda, da ni bilo mogoče napraviti zadosti stelje, vsled česar se bo tudi iz tega vzroka pridelalo dosti manj gnoja.

Kupiti bo treba torej umetna gnojila in jih trositi zimskemu žitu na glavo, da vsaj deloma popravimo pretečo škodo. Priporočajo se v to zlasti dušičnata in fosfatna gnojila, in sicer po sledečih navodilih:

Če smo sejali **pšenico** na njivo, katera je bila za prejšnji sadež (krompir, turščica) močno pognojena, potem zadostuje, če gnojimo na glavo samo s superfosfatom, ker je treba v tem slučaju skrbeti predvsem za lahko raztopno fosforovo kislino, da se izboljša pridelek žita. Priporočajo se v ta namen za 1 ha njive (t. j. 10 mernikov posevke) 200 kg superfosfata, torej za vsak mernik posevke 20 kg. Če je njiva na pr. za 5 mernikov posevke velika, potem potrebujemo 5 krat po 20 kg, t. j. 100 kg superfosfata, kar stane danes v Ljubljani 580 K.

Če je pa vsled slabega prejšnjega gnojenja **pomanjkanje dušika** v zemlji ali pa celo, če smo sejali pšenico šele po drugem letu gnojenja, potem je pa treba na vsak način pomagati z dušičnatim gnojilom, z **apnovim dušikom** ali pa z **žveplenokislim amoniakom**.

Kdor ima dovolj gnojnice, jo z najboljšim uspehom uporablja tudi za tako naglavno gnojenje zimske pšenice. V okolici Gorice se zimska pšenica sploh redno gnoji z gnojnico in to s prav dobrim uspehom. Pri nas je žalibog manjka, tako da je niti za sadne vrtove in travnike nimamo!

Pri gnojenju z apnovim dušikom je treba previdnosti. V tem slučaju je prav, če gnojimo tudi s superfosfatom. Toda **ločeno in v pravem času. Mešati ne smemo teh gnojil**, kakor nas uče izkušnje in znanstvo, in **apnov dušik mora priti v zemljo, preden se vzbudi spomladna**

rast. Apnov dušik kaže trositi po **zadnjem** snegu, tako da ga snežnica potegne v zemljo. Ko se zemlja v prvi spomladi zadostno osuši, naj se prevlači, da se apnov dušik še pred nastopom novega življenja pomeša z zemljo. Šele potem naj se raztrosi superfosfat.

Pravilno je, da se spravi apnov dušik v zemljo. Če ga pa rabimo za naglavno gnojenje, kakor v tem slučaju, ali pa na pr. na travnikih, potem ga moramo raztrositi, **preden se vzbudi rast.** Pozneje se rastline popalijo!

Za 1 ha njive vzamemo v tem slučaju 100 kg apnovega dušika ali za en mernik posetve 10 kg. Če je treba na pr. njivo s 5 merniki posetve na ta način pognojiti z apnovim dušikom in superfosfatom, potem je treba 50 kg apnovega dušika in 100 kg superfosfata, kar bi veljalo po današnjih cenah 840 K v Ljubljani, namreč apnovega dušika 260 K in superfosfata 580 K.

Opozorjamo kmetovalce, da je **apnov dušik dandanes najcenejše dušičnato gnojilo**, ki ga rastline bogato poplačajo z višjim pridelkom.

Teh stroškov pa se v tem slučaju nikakor ne smemo zbiti. Četudi ne bo vsled redko stoječe strni (žita) tako ugodnega uspeha kakor na njivah, kjer je strn ravno prav ali dosti gosta, vendar je v tem slučaju potrebno, da si pomagamo z umetnimi gnojili, če hočemo po suši prizadeto žitno setev popraviti in zboljšati.

Rohrman.

Krmljenje z vejnikom ali s slamo.

(Poskušnje na državni kmetijski šoli v Št. Jurju ob Juž. žel.)

Pred nekaj meseci, ko je bil še čas za to, sem priporočal napravljanje vejnika za zimsko krmljenje. Kot vejnik sem mislil nasekano vejevje z zelenimi listi, povezano v butare in posušeno na zraku. Nisem opazil, da bi našel ta svet odmeva. Nevernost Tomaža je ravno med kmetijskimi sloji pregloboko vkoreninjena in zadržuje vse energije napram nenavadnemu v stalno latentnem stanju.

Res sem tedaj posnel one nasvete iz knjig, sicer pa najzanesljivejših pisateljev. Lahkomiselni in površeni svetovalec bi pa bil, ako bi prepustil poskuse le drugim, če mi je samemu dana prilika, si nabirati pozitivne skušnje. Proti lastni skušnji je pa vsako neutemeljeno oporekanje popolnoma prazno besedičenje.

Koncem avgusta, početkom septembra, sem dal napraviti 40 q vejnika. V 10 delovnih urah ga je napravil en slab delavec po 150 kg. Če se odračuni lesen nepoužitni del, je pripravil en delavec dnevno 82 kg listne použitne krme. Po tukajšnjih mezdah stane torej delo za en kilogram te krme 60 vinarjev. Drugih stroškov ni. Grmovje se ne računi, ker ga je itak bilo treba potrebiti. 70 kg suhe krme, medtem ko je vrgel na travnikih ar povprečno 46 kg.

V splošnem se je polagalo na 19 glav goveda poleg druge krme dnevno po 60 kg vejnika. Butare so se metale zvezane v jasli. Ako se niso razvezale, ko so bile od zunaj že objedene, je ostajalo po 38 kg, torej po 63% zjedi, ako so se pa pozneje razvezale, ostajalo je le 55%. Najbolje je torej polagati cele butare in ko so od zunaj že objedene, se pa razvežejo. Da se dožene vrednost vejnika za krmo glede tečnosti, napravil se je ožji vspremeden poskus. Odločili sta se dve skupini, po ena telica in po ena krava. Pokladalo se je v obeh slučajih prilično 3 kg suhe krme na 100 kg žive teže. Razlika je bila le ta, da je dobivala prva skupina približno polovico sena in

polovico slame, druga pa namesto slame primerno vejnika. Uspehi so bili sledeči:

I. skupina živa teža živali
početkom poskusa, čez 7 dni, čez 14 dni, splošni prirastek
900 kg 913 kg 924 kg 24 kg

II.
početkom poskusa, čez 7 dni, čez 14 dni, splošni prirastek
945 kg 956 kg 978 kg 33 kg

Prva skupina je dobivala na dan po 13 kg sena in 14 kg slame, druga pa prvih 7 dni po 14 kg vejnika.

Od prvega tedna naprej se je slednji določila z ozirom na lesene nepoužitne zjedi še po 4 kg vejnika, torej ga je dobivala dnevno po 18 kg in z ozirom na višjo živo težo po ½ kg sena več.

Prva skupina je puščala na dan do 1.5 kg zjedi, namreč slame, druga pa do 7.5 kg, torej le 42%, večinoma le lesa.

Prirastek druge skupine je presegal onega prve za 9 kg, kar se pripisuje boljši tečnosti vejnika od slame. Zjedi prve skupine in pa tudi prirastek so dokaz, da se je dovolj polagalo. Nepoužitne zjedi druge skupine so pa znašale dnevno 6 kg več nego od prve. Iz tega sledi, da je dobila druga skupina vkljub višji živi teži prvi teden dnevno po 6 kg, drugi teden pa po 1.5 kg manj použitne krme nego prva.

Če se odračunijo zjedi, je použila prva skupina v 14 dneh 367 kg krme, torej se je priredilo 1 kg žive teže s 15.2 kg krme. Druga skupina je pa použila 332 kg vse krme in je vrglo že 10 kg te po 1 kg prirastka. S tem se je jasno dokazala večja tečnost vejnika nego slame. V splošnem se je goved pri vejniku prav dobro počutila ter rada žrla bodisi vrbovega, jelševega, topolovega, leskovega, hrastovega i. t. d. Vrbov vejnik se je tudi polagal z uspehom kot zdravilo proti driski.

Iz vsega tega sledi, da naj bi naši gospodarji čim bolj, kolikor to dopuščajo okoliščine, posebno pa delovne moči, v večji meri izkoriščali tudi grmovje in listje gozdnega, poleti posekanega drevja za krmo. Uvoz mnogih vagonov sena iz Italije, za katero je šlo tja mnogo našega premoženja, bi bil nepotreben. Tudi živina bi imela gotovo boljše cene, če bi bilo bolje preskrbljeno za krmo. Našemu narodnemu, pa tudi zasebnemu gospodarstvu kmetov bi bila gotovo zelo koristna večja prožnost v kmečkih gospodarstvih, da se bolj prilagodijo vsakojakim razmeram in v izrednih slučajih bolj izkoriščajo dana, četudi izredna sredstva.

S krmljenjem slame se pa da tudi doseči večji uspeh, ako se primerno pripravi. Slama, zlasti jarina, ima precej tečnosti. Ta tečnost, ki tiči v stanicah, obdanih od kožice, je zavarovana proti prebavi z neprebavno snovjo. V zreli slami, kakortudi v prezreli travi se vrine namreč lesna snov, lignin ali ksilogen med prebavljivo celulozo, iz katere obstojijo kožice mladih stanic ter oškorja stanice. V slami oziroma je do 45% lignina. Sila je napolila zlasti kmetovalce Nemčije, da so obrnili posebno pozornost vprašanju, kako napraviti slamo lažje prebavno. Posnemati se je začelo nekako postopanje pri fabricaciji papirja ali celuloze. Večji kmetijski obrati se niso plašili v to svrhu velikih stroškov dragih naprav, s katerimi so dosegli dobre uspehe. Lignin se topi v lužninah. Našel se je način, pristopen tudi manjšim živinorejcem brez posebnih naprav. Rezanica slame se namaka prilično 1 uro v mešanici raztopine sode in apnene vode, prilično 10% goste. Čez 1 uro se ta lužnina odtoči ter porabi za novo rezanico. Ko se je lužnina iz rezanice odcedila, se slednja še parkrat izpere s svežo vodo. Po naših dosedanjih poskusih žre živina prav rada tako reza-

nico. Žal nam je mraz in pomanjkanje primernih posod onemogočilo ta poskus nadaljevati, da bi se s krmljenjem dognalo uspeh večje prebavnosti. Verjamemo sicer poročilom o tozadevnih dobrih uspehih od drugod, vendar hočemo porabiti prvo priliko, da se sami natančneje prepričamo.

I. Belle.

Solčavska - jezerska ovca.

V „Kmetovalcu“ štev. 5, z dne 15. marca t. l. je v seji glavnega odbora Kmetijske družbe za Slovenijo z dne 17. februarja t. l. čitati sledeči stavek: „Odbor je sklenil, da se naprosi poverjeništvu, da priskrbi nekoliko ovnov bergamaške pasme, ki so se na Gorenjskem izkazali primernejši nego solčavski“.

K temu sledeče v pojasnilo:

V solčavskih planinah se redi odnekaj težka, vztrajna, zdrava in glede krme z malim zadovoljna ovca. Tamonjšni gorjanci so si sčasom ustvarili posebno pasmino ovce, katera se prav malo ali sploh nič ne razločuje od jezerske. Nekdaj se je baje vpeljalo nekaj bergamaških merkačev (ovnov) v jezerske kraje v svrhu izboljšanja plemena, toda vobče se na splošno ni vpeljavalo tuje krvi. Solčavski planinci so si nabavljali tu in tam boljše jezerske merkače, kakortudi nasprotno Jezerčani v Solčavi. V večini slučajev se je pa plodila žival v lastnih čredah brez ozira na medsebojno sorodstvo. Kmet se ni brigal za kakovost in množino volne, ker iste ni mogel vnovevati. Merodajno za njega je bil samo užitek borne volne za domačo uporabo in mesa na domu.

Prodaja nadprodukcije, bodisi volne ali ovac, se je vršila po prekupih na domu ali pa na sejnih v Železni Kaplji in Plibreku, seveda le za nizke cene. Te ovce so se izvažale odtod v Švico, Italijo in na Francosko.

Ovčerejo niso mogli kmeti teh krajev smatrati kot glavno panogo kmetijstva, tembolj ker ima ovca za te kraje pomen, da izkorišča pašo v strmih, kamenitih, za govejo živino nedostopnih krajih. Boljši pašniki se rabijo izključno le za govejo živino, katere reja je kmetu življenski pogoj. Ovca se je morala pa zadovoljiti, kakor že preje omenjeno, samo s slabo, nezadostno in naporno pašo na strminah, pozimi pa s pičlo odmerjeno, srednjedobro, oziroma slabo suho krmo. Tečnihi krmil ondotni kmet ne poklada ne goveji živini in ne ovcam.

Za izboljšanje pašnikov v splošnem se ni skoraj še ničesar storilo, vsled raznih zaprek; največ pride v poštev velika odaljenost od železnice, vsled česar kmetu ni dana možnost za nabavo umetnih gnojil, primernih semen, kmetijskega orodja in drugih raznih potrebščin, katera so posestnikom v nižavi lažje dostopna.

In vendar so ovce, če pridejo v jeseni s planin, skoro debele in dosežejo do 80 kg žive teže. To je dokaz, da te živali izborno izkoriščajo krmo. Kar se tiče volne, se lahko opazi, da je ista pooletni paši veliko boljše kakovosti kot spomladi. Pri jesenskem pregledovanju in nakupovanju plemenskih ovac se vidi natančno vpliv posameznih pašnikov na količino in kakovost volne, tako da se iz teh dejstev brez težave sklepa na dobroto paše posestnikov.

Za izboljšanje ovčereje v solčavskih in drugih krajih bivše Štajerske se je pred kakimi 15 timi leti pričela zanimati štajerska Kmetijska družba v toliko, da je z državnimi sredstvi tukaj nakupovala boljše mrkače in ovce kot plemenjake za druge kraje Štajerske (in tudi za Češko in Solnograško). Vsled boljših cen in pouka, so se začeli tudi solčavski ovčarji za ovčerejo nekoliko bolj brigati. Nabavljali so si torej dobre mrkače za osveženje krvi, ka-

teri niso bili z njihovimi čredami v sorodstvu, in odbirali plemensko žival po kakovosti volne. Žal, da se je to delo izvrševalo le v malim obsegu od strani razumnejših rejcev in se ni vplivalo v splošnem na vse ozemlje. In vendar si je priborila solčavska ovca v drugih krajih vsled njenih dobrih lastnosti dobro ime, tako da se na bivšem Štajerskem na tuje pasme nikdar ni mislilo.

Vse koristne lastnosti, med istimi tudi kakovost in količina volne v visoki stopinji je odvisna od plemenske odbire, vzreje, negovanja in krme. Kjer teh zadnje navedenih činiteljev ni, tam ponehavajo tuji bistvene lastnosti pasme. Ne sme se torej pozabiti, da so lastnosti pasem v tesni zvezi s temi činitelji.

Naše načelo pri umni in dobičkanosni živinoreji mora biti brezpogojno to, da ne stremimo za tujimi plemenitimi (žlahitnimi) pasmami, ki niso nikakor prilagodene našim razmeram, ampak da poboljšamo in povzdignemo s pravilnim ravnanjem domačo pasmo, katero lahko preživimo.

Kot dokaz predstojčega, navajam iz lastne izkušnje, da so se solčavske ovce, izvažane v druge dežele, kjer so jih boljše negovali in oskrbovali, kakor pri nas, prav dobro obnesle. Na Nemško Štajerskem izvirajo boljše črede od plemenjakov, vpeljanih iz Solčave. Kot podlago za čobro ovčerejo uvaža Nemška Avstrija izključno solčavsko, oziroma jezersko ovco. Tako je tekom lanskega leta nakupila pri nas okoli 1100 plemenskih ovac. Z uspehom tega nakupa je tako zadovoljna, da namerava letos pri nas zopet nakupiti 2000 plemenskih živali. Avstrija bi imela priložnost dobavljati plemenite (žlahtne) ovce v Nemčiji, ki se z različnimi reklamami tudi trudi spraviti jih v denar. Brez dvoma bi Avstrija rajše pokrila svoj nakup v navedeni, z njo sprjaznjeni državi, kakor pa pri nas. Uvidela pa je, da je naša pasma zaradi skromnih zahtev in boljšega zdravja sposobnejša in se veliko lažje prilagodi drugim razmeram kot nemške občutljive pasme žlahtnega pokolenja.

Brezdvomno dobimo od bergamaskov več volne, ki je daljša in grobejša; tudi postanejo bergamaske težje kakor domače, vendar so pa iste za naše sedanje razmere preveč občutljive in zahtevajo boljšo oskrbo, negovanje in krmo kot domača pasma. Nadalje je upoštevati, da si lahko zboljšamo domačo pasmo tudi brez križanja s tujim plemenom in da sčasoma dosežemo na ta način pri njej skoro toliko dobrih užitkov, kakor jih imajo tuje.

Dolžnost merodajnih krogov je torej, obrniti vso pozornost in skrb na to, da se ljudstvo primerno pouči in da se mu z vsemi sredstvi pripomore k izboljšanju oziroma pravemu razvoju domače ovčereje.

Dobro ime, katero so si priborili naši ovčerejski kraji, naj se varuje in ohrani, kar bo rejce tudi spodbujalo k nadaljnjemu uspešnemu delu in napredovanju. Glejmo, da se nam ne bo očitalo, da za tujim stremimo, ker svojega ne poznamo.

Martin Zupanc,
živinorejski instruktor.

„Redilni prašek“ za živino.

(Odgovor na razna vprašanja.)

Že stara, a vendar še vedno veljavna resnica je, da se tistemu človeku najbolje godi, ki zna računati z neumnostjo drugih.

Izdelovalci „redilnih praškov“ za živino morejo pri prodaji teh računati le z neumnostjo kmetovalcev, kajti vsak pameten živinorejec mora dobro vedeti, da se vsaka živina — pa naj si bo govedo ali pa prasič — le tedaj dobro redi in hitro debeli, če je umno oskrbovana in krmlje-

na. Če pa žival nima teka in se ne debeli, potem je bolna, v katerem slučaju koristi le primerno zdravljenje.

Letos je veliko pomankanje živinske krme in še ta, ki je nam na razpolago, je slaba. Manjka ji največ beljakovin in rudninskih hranilnih snovi, vsled česar izgleda naša živina od dne do dne slabše. Brezvestni trgovci in agentje pa hočejo izkoristiti nevednost kmetovalcev s tem, da jim po deželji osebno in po časopisih z insérati ponujajo svoje „redilne praške“ in to pod najlepšimi naslovi ter prisegajo, da je učinek njihovih „redilnih praškov“ bombastičen.

„Redilni praški“ niso nič drugega, kakor zmes poklajnega apna, otrobov, grenke soli ali kaj takega, kateri mešanici so pridejane še nekatere dražilne snovi, ki pospešujejo delovanje prebavil.

Ako nimajo „redilni praški“ v sebi kaj strupenega, potem niso škodljivi, so pa na vsak način nepotrebni. Za kmeta so „redilni praški“ le sleparija, s katerimi se njemu nepotrebno iz žepa denar jemlje, kajti cene „redilnim praškom“ so visoko pretirane. Zavoj „redilnih praškov“, ki stane 20 K, ni vreden niti 1 K.

Kmetovalci, bodite uverjeni, da, ako bi obstojali kakšni „redilni praški“ na svetu, s katerimi bi se imelo pri krmljenju živine uspehe, bi bila Kmetijska družba prva, ki bi jih Vam priporočala v svojem glasilu „Kmetovalcu“, in bi jih imela tudi sama vzaloga. Za našo živino, ki letos gladuje vsled prestane hude suše, naj bodo redilni praški edino: **ribja moka, poklajno apno, razne tropine, otrobi, žitna moka za krmljenje itd.**, ki v resnici vsebujejo obilico hrane in so v njih pokladane hranilne snovi v razmerju s ponujanimi „redilnimi praški“ nepri-
merno ceneje. Ciril Prijatelj.

Nov način pridelovanja turščice.

K temu članku v 21. številki „Kmetovalca“ smo prejeli od posestnika Franca Jenka z Gorenjskega dopis, ki ga tu objavljamo:

„Način pridelovanja turščice, kakor je bil opisan v „Kmetovalcu“, je pri nas na Gorenjskem že vpeljan, vsled tega Vam hočem pojasniti kakšne uspehe imamo z njim.

V jeseni, ko preorjemo praho, pognojimo po razorih. Spomladi pognojimo še ostale razore, ki jih v jeseni nismo pognojili ter zakrijemo s „samcem“ oni gnoj, ki smo ga tedaj potrosili. Oni osredček, ki bi ga morali razorati s „toplarjem“, pa pustimo, ker je bil že v jeseni pognojen. Osredčke, ki so bili jeseni pognojeni, prekopljemo z motiko, da zatremo plevel. To se pa lahko zgodi le na „mehki“ zemlji, kjer je bila ajda, krompir ali proso, nikakor pa ne na deteljišču, kjer je njiva pretrda. Uspehi je prav dovoljen. V tistih vrsticah, ki so jeseni pognojene, izgleda turščica mnogo bolje, nego v onih, ki jih pognojimo spomladi pred osipanjem, kar se opazi že od daleč. Jeseni pa imamo povsod enak uspeh.

Na Goriškem obdelujejo zemljo za koruzo nekoliko drugače, kakor opisuje g. Ivan Mermolja v svojem članku v „Kmetijskem Listu“. To sem sam opazoval v okolici Gorice in v Vipavski dolini. Tam posade eno vrsto s turščico, drugo pa z zgodnjim krompirjem. Ko hočejo turščico osipati, gredo s „toplarjem“ po onih vrstah, kjer je posajen zgodnji krompir ter ga izorjejo. Istočasno pa je tudi turščica osuta. Pri nas pa ta način pridelovanja ni mogoč, ker imamo premrzlo podnebje in bi pri takem izoravanju krompir ne bil še dovolj zrel.“

Nekaj o poljedelski statistiki na Češkem.

Viljem Putick, inšpektor agrarne direkcije v Ljubljani.

Kmetijski svet v Pragi je leta 1912. ustanovil svoj statistični urad za kmetijstvo. Ta urad oskrbuje na podlagi zasebnega računovodstva kmetovalcev, kot družbenikov tega urada kmetijsko nadzorstvo in podeluje dalje strokovno statistiko. Udruženi kmetovalci pošiljajo uradu vsako nedeljo svoje tedenske izkaze o dohodkih in izdatkih, o stanju domače živine vseh vrst in o razpolaganju s krmili raznih vrst, dalje o napredovanju dela na njivah, travnikih, vrtih in pristavah. Statistični urad izdeluje na podlagi teh izkazov za vsako kmetijsko posestvo članov celoletno bilanco, iz katere je razviden gospodarski uspeh posamezne kmetije.

V kratki dobi 9 let je statistični urad v Pragi zbral velevažne podatke za organizacijo kmetijstva in glede rentabilitete raznih kmetijskih panog.

Ravnatelj tega urada je profesor dr. Brdlík, ki je objavil svoje delo agronomske statistike na Češkem v kmetijskem arhivu. Izvleček teh podatkov se nahaja v ministrskem poročilu češkoslovaške republike: — „Bulletin du ministère de l'agriculture de la république tchécoslovaque, Prague, le 1. X. 1921, deuxième année Nr. 4“, v sledečem prevodu:

„V čem obstoje načela gospodarstva raznih kmetijskih posestev“? In sicer posestnikov, ki obdelujejo 2 do 5 ha, 5 do 20 ha, 20 do 100 ha, oziroma 100 in več ha poljedelske zemlje.

Glede rodovitosti zemljišč na Češkem so merodajni štiri razredi okrajev:

- I. okraj, za uspešno kulturo sladkorne pese,
- II. okraj, za intenzivno splošno produkcijo žita,
- III. okraj, za kulturo žita, oziroma za pridelovanje krompirja,
- IV. okraj, za navadno produkcijo rastlin za živinorejo.

Od površine celega posestva se obdeluje na posestvu:

		2-5 ha	5-20 ha	20-100 ha	100 ha in več
kot njive	I. lege . . .	91%	89%	90%	93%
" "	II. " . . .	85	81	80	80
" "	III. " . . .	79	79	80	84
" "	IV. " . . .	61	77	71	77
kot vrtovi	I. lege . . .	5.4	2.1	3.5	2.3
" "	II. " . . .	4.0	1.9	1.7	1.1
" "	III. " . . .	2.4	2.0	1.3	1.0
" "	IV. " . . .	1.9	0.9	0.6	0.3
kot senožeti	I. lege . . .	3	8	5	3
" "	II. " . . .	9	16	17	13
" "	III. " . . .	17	16	16	13
" "	IV. " . . .	35	17	22	19
kot pašniki	I. lege . . .	0.3	0.7	0.8	2.2
" "	II. " . . .	1.7	1.6	1.0	5.9
" "	III. " . . .	1.7	2.8	2.3	1.7
" "	VI. " . . .	2.1	5.9	6.5	4.0

Zgoraj navedeni odstotki različnih kulturnih vrst niso toliko odvisni od površine celega posestva, kakor od krajevnih razmer in gospodarskih običajev posestnikov.

Še bolj zanimiva je sledeča statistika:

produkcija na posestvu . . .	2-5 ha	5-20 ha	20-100 ha	100 ha in več
žita in zelenjave . . .	64%	65%	59%	57%
pese in krompirja . . .	17	15	20	23
rastlin za trgovino . . .	1	1	1.4	1.4
rastlin za krmila . . .	18	19	20	19

V vseh krajih je produkcija teh različnih kmetijskih pridelkov enako odvisna od površine obdelane zemlje. Čim večje je posestvo, tem manjša je relativna površina za setev žita, posebno rži in ovsa, ki gre v korist površine za produkcijo sladkorne pese in krompirja.

Posestev na posestvu	2-5 ha	5-20 ha	20-100 ha	100 ha in več
pšenice	14%	18%	20%	27%
rži	41	35	31	23
ječmena	14	16	22	28
ovsa, leče in graha	31	31	27	22
krompirja	74	66	44	40
sladkorne pese	20	22	48	60
pese za krmo	6	12	8	—

I. V okrajih, primernih za uspešno kulturo sladkorne pese, je opazovati od leta do leta večje razširjenje iste kulture nasproti produkciji krompirja. Tako je v takih krajih že sedaj na posestvih od 2 do 5 ha zemlje samo 50% krompirja, na posestvih 5 do 20 ha le 36%, na posestvih 20 do 100 ha le 15% in na posestvih čez 100 ha zemlje samo 9% relativne produkcije krompirja.

Na veleposestvih je površina kulture sladkorne pese skoraj dvakrat tako velika, kakor ona površina vseh malih posestev skupaj. Zraven tega pridelujejo veleposestva največjo množino žita (pšenice in ječmena) za trgovino in porabo v industriji, kakor to izkazuje sledeča statistika:

S posestev od	2-5 ha	5-20 ha	20-100 ha	čez 100 ha
se proda: pšenice	26%	26%	32%	42%
rži	35	29	21	13
ječmena	22	27	35	38
ovsa, leče in graha	17	18	12	7

II. V okrajih za intenzivno splošno produkcijo žita je dognano sledeče razmerje:

Na posestvih od	2-5 ha	5-20 ha	20-100 ha	čez 100 ha
se pridelava: žita in graha	68%	70%	66%	65%
krompirja in pese	15	13	14	12
rastlin za trgovino	0.8	0.1	1.1	0.9
rastlin za krmo	16	17	19	22

Produkcija žita in graha na veleposestvih je tukaj nekoliko manjša, kar pride v korist produkcije krmil.

III. V okrajih za kulturo žita in krompirja se prideluje:

Na posestvih od	2-5 ha	5-20 ha	20-100 ha	čez 100 ha
žita in graha	65%	62%	59%	57%
krompirja in pese	16	16	16	20
rastlin za trgovino	0.9	0.5	1.7	0.8
rastlin za krmo	18	21	23	22

IV. V okrajih za produkcijo rastlin za živinorejo se pridobiva:

na posestvih od	2-5 ha	5-20 ha	20-100 ha	čez 100 ha
žita in graha	57%	67%	71%	69%
krompirja in pese	11	12	8	6
rastlin za trgovino	5.6	1.3	0.8	—
rastlin za krmo	26	20	20	25

Kmetijstvo in živinoreja.

Glede razmerja med površino zemljišč in stanjem vprežne živine je profesor Brdlík izdelal sledečo statistiko:

Za vprežno živino pri kmetijstvu se na Češkem rabijo konji, voli in krave. Kot podlago delazmožnosti je vzeto sledeče razmerje: 2 konja = 3 voli = 5 krav. Na

tej podlagi je izračunjeno vprežno delo ter reducirano na konjsko vprego, ter se rabi za poljedelstvo na posestvu: Rabi se za kmetijstvo na posestvih:

	od 2-5 ha		od 5-20 ha	
konj	2	2	9.4	9.4
volov	4.2	2.8	8	5.3
krav	60	24	13.6	5.4
	28.8 reducirano na konj. vprego.		20.1 reducirano na konj. vprego.	
	od 20-100 ha		čez 100 ha	
konj	9.8	9.8	4	4
volov	8.8	5.8	12.6	8.4
krav	—	—	—	—
	15.6 reducirano na konj. vprego.		12.4 reducirano na konj. vprego.	

Iz tega je razvidno, da se rabi za obdelovanje zemlje na veleposestvih dosti manj vprežne živine kakor je potrebna na kmetih. Vsled tega ostane na vsakem veleposestvu večja množina krmil na razpolaganje za pitanje živine, oziroma za živinorejo.

Produkcija živine v zvezi s kmetijstvom.

Sledeča statistika izkazuje produkcijo žive teže vprežne živine, z ozirom na 1 ha obdelane zemlje na posestvih:

	od 2-5 ha	5-20 ha	20-100 ha	čez 100 ha
v I. okraju	449 kg	304 kg	225 kg	123 kg
" II. "	458 "	294 "	209 "	153 "
" III. "	402 "	264 "	217 "	183 "
" IV. "	572 "	272 "	236 "	153 "
povprečno	446 kg	285 kg	218 kg	145 kg

K temu izkazu je pripomniti, da čim večje je posestvo tem manjše je število goveje živine, posebno molznih krav in mlade živine. Za živinorejo so najugodnejša posestva srednjega obsega zemlje.

V sledečem izkazu je označena živa teža goveje živine za 1 ha obdelane zemlje na posestvu:

	od 2-5 ha	5-20 ha	20-100 ha	čez 100 ha
mlade živine	109 kg	88 kg	67 kg	32 kg
pitane živine	—	—	24 "	40 "
molznih krav	287 "	164 "	109 "	67 "
skupaj	396 kg	252 kg	200 kg	139 kg

Prasičereja.

Na 1 ha obdelane zemlje odpade žive teže prasičev na posestvih:

	od 2-5 ha	5-20 ha	20-100 ha	čez 100 ha
v I. okraju	52 kg	30 kg	8 kg	0.4 kg
" II. "	41 "	27 "	12 "	2.4 "
" III. "	25 "	20 "	15 "	3.0 "
" IV. "	14 "	13 "	17 "	4.0 "
povprečno	37 kg	24 kg	12 kg	1.8 kg

Iz tega je razvidno, da je za prasičerejo ugodno le malo posestvo.

Ovce in koze.

Dognano je, da mala posestva ne redijo več ovac, kakortudi se veleposestva ne pečajo s kozjerejo.

Za 1 ha obdelane zemlje odpade žive teže ovac in koz na posestvih:

	od 2-5 ha	5-20 ha	20-100 ha	čez 100 ha
ovac	—	1.1 kg	3.3 kg	2.9 kg
koz	2.7 kg	1.1 "	0.1 "	— "

Reja **perutnine** je intenzivna le na malem in srednjem posestvu.

Na 1 ha obdelane zemlje odpade živa teža perutnine na posestvih:

od . . .	2-5 ha	5-20 ha	20-100 ha	čez 100 ha
kuretnine	5.6 kg	3.5 kg	1.8 kg	0.2 kg
druge perutnine	4.7 " "	3.0 " "	1.3 " "	0.1 " "
skupaj	10.3 kg	6.5 kg	3.1 kg	0.3 kg

Samoobsebi je umevno, da vpliva to razmerje domače živinoreje na porabo kmetijskih pridelkov za pitanje in krmo, ter vpliva dalje na ureditev gospodarstva z ozirom na primerno obdelavanje zemlje vsakega posameznega posestva.

KMET. ŠOLSKI VESTNIK.

Srednja vinarska, sadjarska in poljedelska šola v Mariboru, ki se ustanavlja poleg obstoječe, pravkar 50 let stare vinarske in sadjarske šole v Mariboru, se za tekoče leto 1921./22. ni mogla otvoriti, ker se je oglasilo prepričilo število kvalificiranih prosilcev. Zaraditega se je morala otvoritev te nove srednje kmetijske šole preložiti na poznejši čas.

Praktikanti (vajenci) za drž. vinarsko in sadjarsko šolo v Mariboru se sprejmejo v najkrajšem času. Pogoji: Starost najmanj 16 let, dovršena najmanj ljudska šola z dobrim uspehom, telesna sposobnost. Prednost imajo kmetijski sinovi, ki ostanejo pozneje doma. Praktikanti obiskujejo računski in jezikovni pouk, drugače delajo praktično v vseh panogah šolskega gospodarstva pod strokovnim vodstvom. Za to dobivajo stanovanje in hrano brezplačno ter imajo prednost pri sprejemu za prihodnje šolsko leto 1922./23. kot redni učenci. Kot absolventi te dveletne šole pa uživajo ugodnost po členu 8. zakona o ustrojstvu vojske, t. j. skrajšano vojaško službovanje po 14 mesecev (dijaški rok) pod pogojem, da ostanejo pozneje na lastnem domu. Lastnorodno pisane prošnje za sprejem praktikantov je poslati ravnateljstvu drž. vinarske in sadjarske šole v Mariboru najkasneje do 25. januarja 1922. s sledečimi prilogami: Krstni list, domovnica, zadnje šolsko izpričevalo, zdravniško izpričevalo in izpričevalo o nravnosti. Sprejem ali odklonitev se naznani pismeno. Prijatelji našega kmetijstva se vabijo, da blagovolijo posebej opozarjati kmetovalce na to ugodno priliko za strokovno izobrazbo njih sinov. Drugi listi se naprošajo za ponatis tega razglašja.

NOVE NAREDBE

Izvoz živih goved, ovac in prasičev v Italijo. Ministrstvo za kmetijstvo in vode obvešča, da je italijanska vlada dovolila uvoz naših goved, ovac in prasičev v Trst in Ancono, **toda le po morju.** Te živali se smejo tovoriti samo v pristaniščih Baker, Šibenik, Split, Gruz in Kotor. Živali, iztovorjene na železniški postaji v Bakru, se morajo prignati s te postaje v pristanišče Baker ter tam natovoriti za namembni kraj.

Razpis služb okrajnih ekonomov. Oddelek za kmetijstvo Pokrajinske uprave za Slovenijo razpisuje službe okrajnih ekonomov, odnosno, ako bi ne bilo dovolj kvalificiranih prosilcev, službe pomočnikov okrajnih ekonomov na sedežih okrajnih glavarstev v Ljubljani, Kamniku, Kranju, Radovljici, Novem mestu, Krškem, Kočevju, Črnomlju, Logatcu, Brežicah, Celju, Konjicah, Slovenjgradcu in Murski Soboti. Vse prošnje je takoj vložiti na oddelek za kmetijstvo v Ljubljani.

Taksa za vozove. Zakon o državni trošarini, taksah in pristojbinah, tarifna postavka 100. predpisuje za vozove na vzmeteh letno po 200 dinarjev pristojbine. Ta naredba je bila

posebno za Slovenijo in za naše kmetovalce občutni gospodarski udarec, kajti pri nas je skoraj večina gospodarskih vozov na vzmeteh. Sedaj je carinska komisija opredelila natančno one vozove, za katere bo treba plačevati pristojbino 200 dinarjev. Sklenilo se je, da se bo ta pristojbina pobirala samo od vozov, ki se rabijo za luksus ali za obrtni prevoz ljudi. Vozovi pa, ki se uporabljajo tudi za prevoz živil, bodo cproščeni omenjene pristojbine. Za take vozove ne bo treba plačevati niti takse za prijavo (po 2 dinarja) in takse za rešenje (5 dinarjev). Ta taksa se bo plačevala za vozove, ki se bodo uporabljali po mestih in trgih kot prevozna sredstva. V naših krajih odpade torej tudi ta taksa.

Prosto kuhanje žganja. Vsi oni kmetovalci, ki žele na podlagi naredbe o obdačenju žganja doma kuhati žganje brez vplačanja trošarine, se opozarjajo, da morajo to žganjekuho pravočasno prijaviti finančni kontroli. Kdor bi tega ne storil, bo strogo kaznovan zaradi tihotapstva. Ravnotako se morajo podvreči vsi lastniki kotlov določilu, ki predpisuje pečatenje kotlov. Pečatenje kotlov je svoječasno predpisovala tudi tozadevna avstrijska naredba in proti isti se ni nihče upiral. Vendar se bo skušalo doseči tudi v tem oziru kake olajšave. Do tedaj pa naj se vsak kmetovalec podvrže predpisom, ki jih izvaja finančna kontrola. Kdor bi se temu protivil, izpostavlja se samo nevarnosti, da bo strogo kaznovan.

Sodišča za pobijanje draginje ukinjena. Na podlagi sklepa III. sekcije zakonodajnega odbora, je minister za socialno politiko ukinil sodišča za pobijanje draginje in prenesel njih poslovanje na redna sodišča. Na podlagi sklepa ministrstva za socialno politiko od 3. decembra 1921. I. P. št. 6775., je ustavljeno vse poslovanje sodišč za pobijanje draginje.

Izvoz lahkih konj. Gospodarski finančni komite ministrskega sveta je na predlog ministra Pucelja dovolil izvoz 3000 lahkih konj. Izvoz teh konj se razdeli sledeče: Preko carinarnic v Dževdželiji, Bitolju, Gruzju in Mariboru po 500 in preko carinarnice na Rakeku 1000 konj.

Izvoz ovac. Ministrski svet je dovolil zopet izvoz 40.000 ovnov in 11.000 ovac, ki se izvozijo preko sledečih carinarnic: V Dževdželiji 12.000 ovnov in 3000 ovac, v Bitolju 10.000 ovnov in 2000 ovac, v Dubrovniku 1500 ovnov in 1000 ovac, v Mariboru 1500 ovnov in 500 ovac, na Rakeku 1500 ovnov in 500 ovac. Ostanek pa preko drugih carinarnic. V primeru, da ena carinarnica ne more izvoziti celotne nji določene množine, se to podeli na druge carinarnice.

Plačevanje carine pri carinarnicah. Finančni minister je odredil, da se pri uvozni carini plačujejo pristojbine, določene v zlatu, po razmerju 1 zlat dinar = 6 papirnatim dinarjem. Za monopolsko in luksusno blago se bo pa plačevala pristojbina še nadalje po razmerju 1 zlat dinar = 20 papirnatim dinarjem. Ostale pristojbine so ostale neizpremenjene. Nova odredba je stopila v veljavo 9. t. m. Da bi ne mogli trgovci oslepariti države s tem, da bi plačevali carino že pred 9. t. m., je poslal finančni minister naredbo vsem carinarnicam v zaprti kuverti, ki so jo smela carinska oblastva odpreti šele 9. decembra t. l.

Izvoz živalskih kož. Po tarifni postavki 14. izvozne tarife k zakonu o izvozu in izvoznih carinah, je zacarinjati kože sirove, suhe ali mokro osoljene in položene v apno z dlako in brez dlake. Ostale kože, ki so predelane in niso omenjene v tej tarifni postavki, so proste za izvoz brez plačila izvozne carine.

Izdelki iz lesa se smejo izvažati brez zavarovanja valute. Generalni inspektorat je z odlokom od 26. novembra t. l. I. št. 11.362., izdal sledeče navodilo: Izdelki iz lesa, kakor n. pr. pohištvo, vozovi, kuhinjske priprave in drugi predmeti iz lesa, se smejo izvažati brez zavarovanja valute.

Za izvoz mesa v Italijo ni več treba konzularnih vizov. Italijansko ministrstvo za notranje zadeve je izdalo naredbo,

po kateri na potrdilih o izvozu mesa iz naše kraljevine v Italijo ni več treba konzularnih vizov.

Izvoz iz Jugoslavije narašča. V zadnjem času se je naš izvoz začel zelo dvigati. Tako je v prvih šestih mesecih tega leta narasel uvoz za 243 milijonov, dočim se je izvoz povišal za 695 milijonov. Razmerje med izvozom in uvozom se stalno boljša na korist izvoza. Če primerjamo številke uvoza in izvoza prejšnjih let, opazimo sledeče razmerje: Leto 1919. 4.34:1, leta 1920. 3.98:1, leta 1921. pa že samo 1.80:1. Iz tega je sklepati, da bo ravnotežje kmalu doseženo in potem se mora stalno izboljšati tudi naša valuta.

Petdinarski bankovci se odtegnejo prometu. Narodna banka je sklenila potegniti petdinarske bankovce iz prometa in jih tekom treh mesecev zamenjati za druge novčanice. Teh bankovcev je v prometu za 250 milijonov dinarjev. Izmenjava je določena zaraditega, ker so že prispeli novi bankovci in ker je med starimi bankovci okoli 12 vrst falzifikatov.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na vsa kmetijsko-gospodarska vprašanja, ki prihajajo na Kmetijsko družbo za Slovenijo ali na uredništvo „Kmetovalca“, se načelno odgovarja le v „Kmetovalcu“. Odgovori, ki so splošno poučni, se uvrste med „Vprašanja in odgovore“, na ostala vprašanja se pa odgovarja pismeno, če je priložena znamka za odgovor. Odgovarja se edino le na vprašanja, ki so podpisana s celim imenom; brezimna vprašanja ali taka, ki so zaznamovana le z začetnimi črkami, se vržejo v koš. V „Kmetovalcu“ se pri vprašanju nikdar ne natisne vprašalčeva imena, ampak vedno le pričetne črke imena in kraja. Redno se v vsaki številki odgovori le na tista vprašanja, ki so prišla vsaj štiri dni pred izdajo lista; na pozneje došla vprašanja se odgovori v prihodnji številki. Kdor takoj želi odgovora na kako kmetijsko-gospodarsko vprašanje, mora priložiti znamko za odgovor. Na vprašanja, ki niso kmetijsko-gospodarska, se ne odgovarja v „Kmetovalcu“, ampak le pismeno, če je pismu priloženo 4 K v znakah kot prispevek k družbenemu pokojninskem zakladu. Zadnje zlasti velja za pravne odgovore, ki seveda morejo biti le splošne vsebine, kajti uredništvo ne more poznati vseh, včasih zelo važnih okoliščin in zato za take odgovore ne prevzame nikakega jamstva.

Vprašanje 119. Letos mi je lovec ustrelil mačko, ki je bila na polju oddaljena 175 metrov od domačega stanovanja. Ali ima lastnik, oziroma najemnik lovišča pravico streljati mačke, ki se nahajajo tako blizu hiš? (I. Z. v B.)

Odgovor: Domača mačka, ki redno prihaja domov in ni podivjana, je domača žival, o kateri ne govori noben zakon in ne naredba, da bi jo smel najemnik ali lastnik lovišča streljati. Edino izjemo v tem oziru dela lovsko-polijski red za kraljevino Češko, ki določuje kot največjo razdaljo 380 metrov od hiše, v kateri se sme taka mačka, zasačena na lovišču, ustreliti. Tega zakona se mnogi lovci drže, toda popolnoma po krivici, kajti veljavnost tega zakona ne sega čez Slovenijo. Na podlagi veljavnih predpisov stojimo odločno na stališču, da lastnik lovišča ni upravičen na katerikoli način pokončevati „domačih“ mačk v bližini hiš na polju, kjer love miši. Z ozirom na navedeno, ste upravičeni zahtevati povračilo za ustreljeno mačko. Drugače je seveda s podivjanimi mačkami, ki zasledujejo zajce, mladiče, dasi je ta škoda od lovev veliko preveč pretirana.

Vprašanje 120. Večkrat čitam v časopisu, da je izvoz, odnosno uvoz gotovih predmetov iz naše države, oziroma v državo dovoljen poleg plačanja tozadevnih pristojbin le tedaj, če se zavaruje valuta, torej proti zdravi valutni. Ker mi je tozadevno postopanje neznano, prosim pojasnila, na kakšen način se zavaruje valuta? (V. Š. v K.)

Odgovor: Pri izvozu blaga iz države, kakor meso, moka, fižol itd. je treba zasigurati pri v to pooblaščenih banki valuto dotične države, kamor se to blago proda. To valuto (inozemski denar) je treba v predpisanem roku (navadno tekom treh mesecev) oddati pri banki, ki jo zamenja za naš denar po dnevnem kurzu. Katero blago je podvrženo temu osiguranju, je od časa do časa razglašeno v „Uradnem listu“. Pri uvozu blaga iz inozemstva se mora pri ravno takih banki, pri kateri se nakupi tujo valuto, podpisati reverz, da se bo blago, za katero se je nakupilo tujo valuto, uvozilo v predpisanem roku v državo. Ta rok je določen na šest mesecev.

KMETIJSKE NOVICE

Dr. inž. Alojzij Tavčar, adjunkt Kmetijske družbe, se je tekom minulega leta specializiral na kmetijskem oddelku tehnike v Pragi za rastlinogojstvo ter svoje znanje tako spopolnil, da lahko poučuje tudi na visokih kmetijskih šolah. Ističasno je tudi promoviral za doktorja agronomije. To je drugi Slovenec, ki si je pridobil ta najvišji naslov, ki ga more nuditi kmetijska veda. Sedaj je bil imenovan za adjunkta v IX. činovnem razredu Gospodarske fakultete na vseučilišču v Zagrebu, kjer mu je bilo poverjeno predavanje o rastlinogojstvu in naloga, da uredi rastlinogojni zavod na posestvu te fakultete v Maksimtru. Svojemu tovarišu najsrčneje čestitamo k promociji za doktorja agronomije kakortudi k vpoklicu na visoko kmetijsko šolo, želeč mu pri tem najboljših uspehov pri bodočem delovanju na tem polju.

Delegacija proizvajalcev čilskega solitra za Slovenijo. Ker je g. dipl. agr. A. Jamnik odložil posle te delegacije, je bila Kmetijska družba naprosena, da prevzame zastopstvo proizvajalcev čilskega solitra za Slovenijo. S 1. januarjem 1922. l. preide torej delegacija proizvajalcev čilskega solitra za Slovenijo na Kmetijsko družbo za Slovenijo v Ljubljani. Opozarjamo vse one kmetovalce, ki se zanimajo za poskuse z gnojenjem z umetnimi gnojili, torej ne samo s čilskim solitrom, ampak tudi z drugimi umetnimi gnojili, da se v prihodnje obračajo na Kmetijsko družbo v Ljubljani, ki bo radevolje šla na roko vsem kmetovalcem.

Občni zbor društva kmetijskih strokovnjakov se je vršil v sredo, 28. decembra t. l. v Celju. Na dnevnem redu je bilo poročilo načelnštva in volitev novega odbora. Za predsednika je bil zopet izvoljen živinorejski nadzornik g. inž. Josip Zidanšek v Ljubljani in ves odbor izmed strokovnjakov, ki so uslužbeni v Ljubljani. Izvolili so se tudi krajevni društveni odseki, in sicer v Ljubljani, na Grmu pri Novem mestu, v Mariboru in v Murski Soboti, ki imajo namen poglobiti delovanje društvenih članov. Sklenilo se je, da stopi društvo v stik z združenjem strokovnjakov v Srbiji, da se ustanovi združenje vseh strokovnjakov naše države s centralnim odborom v Beogradu in s sekcijami v posameznih pokrajinah naše države. Po poročilih članov, ki so že stopili v stike s srbskimi strokovnjaki v Beogradu, se ima to združenje ustanoviti že tekom februarja prihodnjega leta. O načrtu zakona o organizaciji kmetijske službe po deželi je poročal g. inž. R. Lah ter podal izvleček iz tega načrta, ki bo tvoril podlago za celotno pospeševanje kmetijstva v naši državi in ki nudi kmetijskim strokovnjakom oni ugled in vpliv na razvoj našega narodnega gospodarstva, ki jim po pravici gre. Občni zbor je določil, da bodi prihodnji občni zbor društva kmetijskih strokovnjakov v Mariboru.

Tečaj o ribogojstvu. Pokrajinska uprava za Slovenijo, oddelek za kmetijstvo, namerava prirediti v ribjem vališču na Bledu dva tridnevna tečaja o umetnem ribogojstvu, in sicer bo prvi tečaj, ki se bo vršil okoli novega leta, podajal navodila za pridobitev in valitev ribjih iker, a drugi tečaj, spomladi, bo obravnaval odgojevanje in nasajanje ribjega zaroda. Tečaj bo vodil rib. konzulent prof. Iv. Franke. Prijave je poslati z ozirom na omejeno število udeležencev čimpreje, najkasneje pa do 8. januarja 1922. na Pokrajinsko upravo, oddelek za kmetijstvo. Potrebni, manj premožnim interesentom bo imenovani oddelek Pokrajinske uprave podeljeval podpore po največ 300 K za vsak tečaj. Prošnje za podporo s potrebnimi prilogami je istotako vložiti do zgoraj označenega dne pri oddelku za kmetijstvo. Katere dneve se bodo vršili tečaji, se pravčasno objavi potom dnevnega časopisa.

Za kozjerejce. Plemenski kozel čiste sanske pasme, ki je stal dosedaj pri g. Alojziju Ladhihi v Zgornji Šiški, se je dal v

oskrbo g. Alojziju Košenini, Koseze 9. Skočnina za tega kozla je določena na 15 kron. Drugi plemenski kozel sanske pasme stoji pri g. Ivanu Skafetu, Zelena jama št. 195. Skočnina 12 K. Oddelek za kmetijstvo, Ljubljana.

Kletarski natečaj. Na državni kmetijski šoli na Grmu in z njo združeni državni vzorni kleti se priredi v drugi polovici meseca februarja trodnevni teoretično-praktični tečaj za **umno kletarstvo**. Kdor se želi tečaja udeležiti, naj se prikladi najpozneje do **10. januarja 1922.** pri ravnateljstvu državne kmetijske šole na Grmu, p. Novo mesto. —

Ravnatelj: B. Skalicky.

URADNE VESTI.

VABILA

k občinim zborom podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 2.—5. po § 31. družbenih pravil.
2. Slučajnosti.

Artiče pri Brežicah, na praznik, 6. januarja 1922, ob poltrem popoldne v šoli;

Begunje na Gorenjskem, v nedeljo, 8. januarja ob treh popoldne v šoli;

Gameljni, v nedeljo, 15. januarja 1922. ob štirih popoldne pri g. Josipu Kozelju v Sred. Gameljnah;

Kranj, v ponedeljek, 9. januarja 1922. ob štirih popoldne v gostilni g. Franca Benedika (pri Joštjarju) v Kranju;

L'ambuš-Ruše, v nedeljo, 15. januarja 1922. ob devetih dopoldne v gostilni g. Ozvalda v Rušah;

Preddvor, v nedeljo, 8. januarja 1922. ob treh popoldne v šoli;
Sv. Rupert v Slov. Goricah, na praznik, 6. januarja 1922. ob osmih zjutraj v starji šoli;

Zakot pri Brežicah, na praznik, 6. januarja 1922. ob dveh popoldne v občinski pisarni občine Zakot;

Dravlje, v nedeljo, 15. januarja 1922. ob štirih popoldne v gostilni pri Bežjaku;

Šmarje-Škofljica, v nedeljo, 8. januarja 1922. ob osmih zjutraj v prostorih gg. Janc-Pengou v Šmarju.

Oddaja Sackovih plugov in njivskih bran po znižani ceni.

Oddelek za kmetijstvo Pokrajinske uprave za Slovenijo je z odlokom z dne 30. maja 1921., št. 2963., dovolil primeren znesek kot podporo za nabavo kmetijskih strojev po podružnicah Kmetijske družbe v prvi vrsti za skupno uporabo, potem pa tudi po manj premožnih posestnikih.

Družba je prejela prvo pošiljatev teh strojev, in sicer pravih Sackovih plugov in njivskih bran, katere vrste so navedene med kmetijskimi potrebščinami v vsakem „Kmetovalcu“. Tam so tudi označene nabavne cene teh strojev. Oddelek za kmetijstvo je določil, da se ti stroji oddajo kmetovalcem s popustom od 25 odstotkov nabavne cene.

Pozivljajo se one podružnice, ki si žele nabaviti te stroje po znižani ceni, da se s posebno prošnjo prikladijo pri Kmetijski družbi. V prošnji je navesti vrsto pluga ali brane, ki jo želi imeti podružnica.

Manj premožni posestniki morajo svojo prošnjo potrditi po podružnici in po županstvu, ki izjavlja, da so jim ti stroji

res potrebni in da si jih iz lastnih sredstev ne morejo nabaviti po današnjih visokih cenah.

Prošnjo je vložiti najkasneje do 31. januarja t. l.

Kmetijska družba za Slovenijo.

Ministrski svet.

Od 12. do 16. decembra t. l. je zboroval v Beogradu kmetijski svet, ki ga je sklical minister Pucelj na svoje prvo zborovanje. Kmetijski svet obstoji iz 30 članov, od katerih je 18 zastopnikov kmetijskih družb, društev in zadrug, 12 jih je pa imenoval minister za kmetijstvo izmed kmetovalcev. Za Kmetijsko družbo za Slovenijo se je udeležil tega zborovanja tajnik inž. Rado Lah.

Za predsednika je bil izvoljen g. Milić-Radovanović, profesor na belgrajski univerzi in član upravnega odbora Glavnega združnega saveza.

Kmetijskemu svetu so bili predloženi od strani ministarstva za kmetijstvo sledeči načrti kmetijskih zakonov:

1. Zakon o zavarovanju po toči.
2. Zakon o kmetijskem osebnem kreditu.
3. Zakon o organizaciji kmetijske službe.
4. Zakon o pospeševanju sadjarstva.
5. Zakon o uničevanju škodljivih živali in rastlin in o zaščiti koristnih živali.
6. Referat o kmetijskem hipotekarnem kreditu.
7. Referat o železniških tarifah z ozirom na kmetijstvo.

Posamezni referenti so najprej prečitali zakonske načrte, nakar se je razvila splošna debata, v kateri so razni zastopniki izjavili svoja mnenja o posameznih določbah predloženih zakonov. Nato so se izvolili odseki, ki so v posebnih sejah vzeli v pretres posamezne paragrafe in stavili pozneje končne predloge o redakciji zakona. Plenum je potem definitivno sprejel načrte teh zakonov z izpremembami, ki so jih odseki predlagali.

Ker so navedeni načrti zakonov največje važnosti za napredek našega kmetijstva, je umestno, da se o njih podrobneje razpravlja, kar pa v tej številki „Kmetovalca“ ni mogoče. Vsled tega se bo o njih pozneje podrobneje poročalo.

Izmed predlogov, ki so jih stavili posamezni člani kmetijskega sveta in ki so bili sprejeti, je omeniti sledeče:

1. Soglasno je bila sprejeta resolucija, s katero zahteva kmetijski svet, da se pravilnik o ustroju veterinarskega sveta izpremeni ter izpuste vse določbe, ki govore o tem, da ima veterinarski svet nalogo pečati se z vprašanji, tičočim se živinoreje. Ta vprašanja spadajo v delokrog kmetijskega sveta. Kmetijski svet obenem zahteva, da se da kmetovalcem v veterinarskem svetu večje zastopstvo, kakor to določa pravilnik.

2. Kmetijski svet je sklenil ustanoviti dve sekciji, in sicer prvo za študij agrarne reforme, drugo za sestavo načrta zakona, ki naj določi pravico nasledstva in najmanjšo mero kmetijske posesti, ki se ne sme razlastiti.

3. Kmetijski svet je sprejel tudi resolucijo, da se naj vsem zadrugam in kmetijskim družbam podeli ugodnosti, ki jih uživajo zadruge v Srbiji, in sicer prostost kolekov, poštnine in davkov.

K zaključku prvega zborovanja kmetijskega sveta je predsednik izrekel članom zahvalo za uspešno delo in jih je prosil, naj se tudi v bodoče odzovejo vabilu, ko jih bo kmetijski minister zopet pozval k sodelovanju pri kmetijskem zakonodajstvu.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo
Kmetijske družbe za Slovenijo.

•Kmetovalec• izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 40 K na leto.
Posamezna številka stane 2 K.

Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inerat na pol strani 600 K, na 1/4 strani 300 K, na 1/8 strani 150 K, na 1/16 strani 100 K, na 1/32 strani 50 K. Vsaka beseda v „Malih naznanilih“ stane 80 vin, najmanj pa skupaj 20 K.

Urejuje inž. Rado Lah; založba Kmetijske družbe za Slovenijo; tisk J. Blasnika naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turiaški trg št. 3. — Ponatisi iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

Št. 24. Ljubljana 31 decembra 1921. Letnik XXXVIII.

Kmetijska družba za Slovenijo ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Vse cene so z ozirom na sedanje razmere popolnoma neobvezne.

Umetna gnojila:

Apneni dušik z 19% dušika, z oljem prepariran, po 520 K 100 kg. dobi se v vrečah po 80 kg.

Gnojilna štupa iz mezdre, je pošla.

Kajnit z 12—15% kalija, v vrečah po 100 kg K 200:—.

Kostni superfosfat z 18% fosf. kisline po 580 K sto kilogramov z vrečami.

Rožena gnojilna moka. To gnojilo vsebuje 14-16 odstotkov dušika in 4 do 5 odstotkov fosforove kisline in je torej gnojilo prišteti med visokovredne vrste. Stane K 580 sto kilogramov z vrečami vred.

Razklejana kostna moka z 30—33% fosforove kisline je razprodana.

Rudninski superfosfat s ca 16% fosforove kisline po K 520:— za 100 kg.

Surova kostna moka z 30% fosf. kisline, po K 460:— za 100 kg v vrečah.

Krmila:

Lanene tropine z 38—42% beljakovin in maščobe so zopet v zalogi po K 10:— za kilogram.

Lanene tropine v kolačih je Kmetijska družba že prejela. Cena je 9:50 K za 1 kg z vrečami vred.

Ogrščine cele tropine (rapsve tropine) po K 8:50 brez vreč. Te tropine v kolačih imajo enako redilno vrednost kakor lanene tropine. Zmlete ogrščine tropine se tudi dobijo in stanejo K 8:80 za kg.

Otrobi in žitna moka za krmljenje. Družba je prejela iz Bačke dobre pšenične otrobe, ki jim je cena 7:60 kron za en kilogram franko Ljubljana z vrečami vred. Tudi par vago-

nov žitne moke za krmo iz Bačke je došlo, ki stane K 9:20 za 1 kg franko Ljubljana z vrečami vred. Vreče po 60 kg. Priporočamo udom nakup, ker je zaloga pičila.

Poklajno apno vsebuje 38% fosforove kisline od koje je 80% raztopljive, je zopet v zalogi. Tega prvovrstnega krmilnega apna iz kosti pri nas dolgo let ni bilo dobiti, dočim so udje močno zanj povpraševali. Cena poklajnemu apnu je v izvornih vrečah, težkih 80 kilogramov po 15 K kilogram, v manjših množinah po 16 K kilogram. Za manjše pošiljatve na zunanost se še posebej zaračuni za vsako pošiljatev 28 K za poštino, zavoj, vozni list itd. Manj kakor 5 kg se ne razpošilja. Opozarjamo, da je poklajno apno nujno potreben dodatek h krmilu, ker krmila nimajo dovolj rudninskih snovi; zlasti fosforove kisline, in da precipitiranega poklajnega apna ni zamenjati z ničvrednimi, a dragimi redilnimi štipami za živino.

Ribja moka. Kmetijska družba bo imela kmalu v zalogi prilljubljeno ribjo moko, ki je izborno močno krmilo za prašiče in perutnino in ki je oddala družba pred vojno vsako leto svojim udom mnogo vagonov. Pri ribji moki, ki naj bo primerna za krmljenje, je najvažnejše, da zanesljivo nima v sebi preveč toščobe in tudi ne preveč soli. Taka ribja moka vsebuje 50—60% beljakovin, 20—30% fosforokislega apna, le 1 do 2% toščobe in največ 3% soli. Povprečno vsebuje norveška ribja moka le po 2 odstotka soli, je torej absolutno revna na soli, kar je zlasti važno pri rejli mladih prašičev, ki je sol zanje zelo kvarna. Cena ribji moki bo pri odjemu 100 kg v originalni vreči K 32 za kg, na drobno K 34 za kg. Opozarjamo na strokovni spis glede vporabe in učinka ribje moke, ki je izšel kot št. 41 Gospodarskih navodil.

Riževi otrobi, vsebuje 17% beljakovin in maščobe, tedaj enakovredne pšeničnim otrobom po K 7:60 za 1 kg z vrečami vred.

Siva morska sol. Uprava monopola nakazala je Kmetijski družbi nekaj vagonov sive morske soli iz otoka Paga. Cena tej soli bo 6-40 K za kg v števili vreče. Vreče so po 50 kg. Ta sol ni denaturirana in je tedaj porabna tudi kot jedilna sol. Dospela bo koncem januarja in se prijave neobvezno sprejemajo.

Vinogradniške in vrtno potrebščine:

Antiklor (gl. salojidin).

Bakrena pasta (Bosnapasta) K 14 za kg v čebrih po 50 in 100 kg. Čebri se ne računajo posebej. Najboljši strokovnjaki priporočajo nakup tega najučinkovitejšega in lahko vporabljivega sredstva proti peronospori ali paležu na trti. (Gl. inserat).

Drevesne škropilnice za prevoz, razne kakovosti na izbiro po različnih cenah.

Eponit, s katerim se vzame vinu vsak zoprni okus ali duh, bodisi po gnilobi, plesnivcu, po sodu, grenkobi itd. stane 120 kron kilogram, poština in ovoj posebej.

Modra galica 98/99% po K 28:— kg franko Ljubljana, franko embalaža. Zaloga cenejše galice po K 22 kg, za katero je bilo družbi poslani prijave do 10. t. m. je pošla, ter velja odslej danes objavljena najnižja dnevna cena.

Natrijev tiosulfat (gl. salojidin).

Petrolfenol, sredstvo zoper krvavo uš, po K 50:— 1 kg v posodi kupca.

Rafija, majunga extrissima, po K 38 kilogram.

Salojidin, (antiklor, natrij tiosulfat) preskušeno sredstvo zoper oidij, trtno plesnobo, po 20:— K za 1 kg.

Škropilnice (bakrene) za trte so zopet v zalogi. Cena K 1100 za komad.

Tobačni izvleček imamo zopet v zalogi. Cena zaklopnic po 5 kg K 140:— brez poštine.

Žveplenokislo glino namesto galuna, kot dodatek galicnemu škropivu, ima Kmetijska družba v zalogi ter jo oddaja po 4:— K kilogram. Izkušnje so pokazale, da lahko z dobrim uspehom za učinkovitost primešamo galici polovico žveplenokisla glin in si na ta način prihranimo polovico drage galice. Namesto treh ali dveh kil vzamemo na sto litrov vode le pol-drugo ali eno kilo galice in ravnotolice glin, apna pa kakor

navadno, uspeh bo gotovo popolnoma isti, kakor ob polni množini galice. Vporabo glin priporočamo zaradi tega, ker dež ne odpre te brozge raz listje in trte tako hitro kakor navadno brozgo.

Žveplene ploščice ali žvepleni nabiček na jutji za žvepljanje sodov, najboljše, brez arzena po 28 K kilogram.

Želatina za čiščenje vina po 180 kron kilogram.

Žveplalniki, nahrbtni po 800 kron, in ročni po 250 kron komad, so zopet došli.

Razne kmetijske potrebščine:

Antilvit v varstvo setev pšenice, turščice, graha, grašice, travnih in deteljnih, vrtnih in gozdnih semen vseh vrst pred poljskimi vranami, vrabci, kokošmi itd., je zopet došel in se dobi v zaklopnicah po 1 kilogram za 180 kron, pol kilograma za 100 kron, četrt kilograma za 60 kron, osminko kilograma za 40 kron, 50 gramov za 25 kron.

Jedilna sol, fino mleta, pride v nekaj dneh. Oddaja se le cele vreče po 50 kg.

Kose. Družba zopet oddaja udom kose iz dobrega štajerskega jekla in sicer 65, 70 in 75 centimetrov dolge, takozvane „kranjske“ oblike. Cene kosam so sledeče: 60 cm po 50 K, 70 cm po 52 K, 75 cm po 54 K komad.

Pravi Sackovi plugi. Kmetijska družba ima v zalogi izvršne Sackove pluge, ki so priznane najboljše konstrukcije in uživajo svetovni sloves tudi glede vestne in skrbne izdelave ter kakovosti jeklenega in železnega materiala. Na zalogi so naslednje vrste: Univeersal plugi D 10 MN K 1850:—, Univeersal plugi D 8 MN K 1750:—, Univeersal plugi D 6 MN K 1350:—, Lahki vinogradniški plugi E 4 W K 820:—, Novi vinogradniški plugi D 6 KWN 1220:—, Brana IV. A K 1820:—, Brana V. A K 1780:—, Osipalnik BHM K 820:—, Ročni osipovalnik K 1120, Lemeži za plug D 7 MN K 45:—, Lemeži za plug D 6 MN K 45.

Oddajo Sackovih plugov izvršuje Kmet. družba po izredno nizkih cenah in v posebno vpoštevanja vrednih slučajih s pomočjo državne podpore tudi 20 do 50 odstotkov izpod nabavnih cenah. Prijave se sprejemajo le v omejenem številu.

Svetilke, varnostne, za kleti, hleve, vozove itd., po K 40 za komad.

Pred ogledalom more vsakdo vsaki dan opaziti kako se lepše in mlajše izgleda, ako se uporablja lekarnarja Fellerova že čez 25 let priljubljena in priznana sredstva za lepoto: Fellerova „Elsa“ pomada za lice, Fellerova „Elsa“ Tanochina pomada za rast las (2 lončka ene vrste teh pomad skupaj z poštino 52 kron) Fellerovo „Elsa“-lilijno mlečno milo, najboljše „milo lepote“ 4 kosji poštine prosto 98 kron. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsa trg št. 333. Hrvaško.

Mala naznanila.

Za vsko besedo je naprej plačati dve kroni v denar ali znakmah najmanj pa skupaj K 20:— sicer se naznanila ne objavijo.

Uporabništvo ne prevzame posredovanja.

Hlode in frame

vsako množino kupi Lesna družba Ilirija, Ljubljana, Kralja Petra trg 8, (pred sodnico). 380

Mlinske kamne, sekane iz najboljše bele, ostre skale, trde in srednje od 40 do 100 cm široke, po naročilu tudi večje, izdelujem zopet in prodajam po najnižjih cenah s pisarni doma in tuj. Leskovšek Anton, posestnik in kamnosek, Sv. Jurij ob južni železnici pri Celju. 60

Priporočila se tvrdka Josip Peteline, Ljubljana, Sv. Petra nasip 7. Edina tovarniška zaloga najboljših šivalnih strojev za rodbinsko in obrtno rabo. Istotam se dobijo vsi posamezni deli za šivalne stroje in kolesa, potrebščine za gospodinjstvo, krojače, čevljarje in sedlarje. 104

Ponudite vse ne zlate predmete, verižice, porabne prstane, obeske, zapuste, uhane itd. — kateri predmeti Vam ležijo doma in jih ne nosite, — trdki F. Cuden, trgovina ur, zlatnine in srebrnine, Ljubljana, Prešernova ulica števil. 1. 293

Pohištvo za vse stoji dovršeno, trpežno in ceno kakor tudi vse vrste tapaniških del pripravljata BRATA SEVER, Ljubljana, Gosposvetska cesta 13. (Količarji). 300

Čepijene trte naprodati sledečih vrst: Bell-Rafija, Trunta, Kraljerna, Guteđ in Veit-Rizling. Prodaj tudi več ti-oc vkorerjenih šmaric in vkorerjenih divjakov G8'te, G. Matičola in Rip. Portalis Znamke ali dopisnice za odgovor se morajo priložiti. Franc Zeleško, posestnik in trtničar. Juršinci pri Ptuj (Slovenija). 368

Ambrož & Grošičar, strugarska in strojno ključavnica delavnica, Trnovski pristan št. 32, Ljubljana. Prevezena vsakovrstna poprava la kakor tudi delno rova naročila in sicer: poljedelske stroje, mlino itd. ter vsa v to stroko spadajoča dela. Vsa naročila izvršava solidno in točno. 371

Čepijene trte naprodaj od vseh najbolj pripravljivih vrst na jamčeno čistih ameriških podlagah, dobro vkorenjene in za račene je dobiti pri štajerski trtoarski zadrugi pri Juršinci pri Ptuj. Ne zamudite jih pravočasno naročiti, ker spomlad bodo gotovo zmanjkale.

Zaloga moke, koruze, ovsa in krmi vseh vrst po solidnih cenah. Specialno se pripravljamo okoliškim trgovcem tvrdka Matko Kranjc, Vrhnika. 415

Jabolka večja množina močnagarjev, rožmarinčkov I. dr. se robe pri I. Kremenčak, Laze števil. 7, p. Planina pri Rakeku. Cena po dogovoru. 473

Kokoši Plimut-Roke, gosi Emdenske in Pomoranske in race Pecingske čistokrvne želi kupiti neko državno podjetstvo. Kdor čistokrvno goji ta plemena, naj naznanja njih množino za prodajo in ceno Kmetijski družbi v Ljubljani. Kupile se bodo samo prvovrstne živali ali pa jajca od takih. 420

Oddelek za kmetijstvo pokrajinske uprave za Slovenijo v Ljubljani **jabolčnih in bruskovih peček** pridobljenih iz mostnega sadja, lesnik in drobnic. Množina in cena za kilogram naj se javi na gorenji naslov. 421

Kupujemo suhe gobe,

priporočamo pa vse vrste semen za polje in lesen! Sever & Kemp, Ljubljana Wolfova ulica števil. 15. 231

Gospodinja, neomadeževana, marljiva, vestna, izobražena, z'asti (t di v boljsem) kohanju in kmetijstvu iz ugledne, premožne hiše za pr f d a, vele o-restnika. Pisma z zanesljivimi po-ta ki (morebitni s,ričevali ali s sliko) sprejema uprava lista. 422

Čistokrvne mlade volčje pse prodaja po 2000 K Vladimir Vošnjak, Ptuj. Psi se na željo dostavijo v Ljubljano po 20. januarju. 471

Mlad pes, čiste volčje pasme s pokonci stoječimi ušesi se kupi. Ponudbe z navedno ceno in starost poslati na Upravištvu Kmetovalca. 442

Upravnik (ekonom) s strokovno šolsko izobrazbo, vešč vseh pravnih kmetijskih posebnosti, posebno v zvezi s sadjarstvom, vrtnarstvom in čebelarstvom ne delamrže, s prama raktičnimi spričevali. sr dnjih let, želi trajne službe. Cenjene poudbe je pošiljati na upravo tega lista. 452

Hrastove hlode ima naprodaj Janez Ježek, Poljane 3, pošta St. Vid na Ljubljano. 460

Transmisija kompletna, od 2-4 m dolga, se kupi. Jos. Černe, Zg. Šiška st. 9 461

Družba so. Mohorja je kupila pravico do vseh napisanih in še ne napisanih spisov pisatelja dr. Fr. Detela. Izdala je ravnokar 1. ilustrirani zvezek njegovih zbranih spisov, ki obsega zgodovinsko povest "Hudi čast" in veselo gro "Blage duše". Slike je risal g. Fr. Sterle, akademski slikar in vodja slikarske šole v Ljubljani. Zgodovinska prava zanimala vse ljubitelje slovnega čtiva in vse častivce priju ljubelega pisatelja. Veselogra "Blage duše" pa bo delo razveselilo tembolj slovenski svet, ker potrebujejo naša g. d. i. s. r. a. najbolj izvrinih igračov. Knjiga se dobi po vseh knjigarnah in stane K 28.—. 463

"Nova Talija" Ravnokar sta izšla prva dva zvezka "Nove Talije" v lični opremi in priročni obliki v založbi "Zvezne tiskarne". Prvi zvezek, M. S. r. b. n. k. ov. "Dietantski oeder" obsega 90 strani in ima vse pot ebno, kar rabijo priprosti igralci, diletta te na deski. Drugi zvezek, E. Navinšec "Lepa Maska" vsebuje orakli na navodila za prav v ako ma vo, ki nastoja na od u. Priporočamo te dve knjižici posebej dramatičnim društvom in ods kom na deželni nakup. Prvi zvezek stane 8 di arjev, drugi zvezek pa 3 dinarje. Narvo sta se pri založbi "Zvezne tiskarne", Ljubljana, Marjan trg 8 in po vseh knj. garnah. 464

Nov mlin za fino krušno moko in zdrob, nov dinamostroj za pogon, 4 konjske sile proda A. Sušnik, železnina, Ljubljana, Zalavska cesta 21. 465

Vinčičira fražlino za vinoograd colti se razume in u v č. (sašje) Stanič dirva u naravi. A. Strem: Vila Horvat, Plešičica - Jaska, Hrvatska. 466

Rriva dobra mlekarica, s tretjim ali četrim teletom — najraje če montof. pa me — kupi uprava hotela "Slon", Ljubljana. 467

Pujski lepi, Hesch Mayerjeve pasme, 6-8 tednov stari so nap odaj pri upravi hotela "Slon" v Ljubljani. 468

Išče se šafariča za večje vinogradno posestvo blizu Ptuja. Dobro stalno mesto. Plača po dogovoru. Ponudbe s spričevali na upravištvu. 469

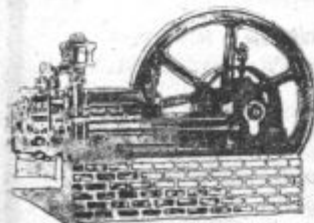
Čistilnik (triljer) za žito proda župnišče Ajdovec, p. Žužemberk. 470

Vinogradno posestvo pri Slovanski Bistrici proda Vlado Vošnjak, Ptuj. 472

Hmeljne drgave, 4-7 1/2 m dolge smrekove, jelkove, Duppauer semenski oves po K 1200.— za 100 kg v vreših kupca, e tega algavske a piemenskega bika, 10 tednov starega in staj. jabolčnik po K 12.— do K 15.50 za lite v posodi kupca odda M. Bien, Brasovce pri Celju. 474

Gospodarska zveza v Ljubljani

Dunajska cesta — Bavarski dvor

Velika zaloga vsakovrstnih poljedelskih strojev

iz najslovičitejših tovarn.

Zastopstvo za parne kotle znanih tovarn, Wolsia.

Vinometre »Bernadota« — Asbeste bombaž in prašek — Eponit — Francosko želatino — Lipovo oglje Marmornat prašek — Modro galico — Natrijev bisulfit — Ribji mehur — Špansko zemljo — Tanin Žveplo v prahu — Limonovo kislino — Vinsko kislino — Sode bicarbono — Strupa proste barve itd. ima v zalogi po najnižji ceni

Drogerija ANTON RANI
Ljubljana, Židovska ulica 1

Onim, ki ljubijo napredek!
Stotokrat poplačan trud!

Opozorjan, o kmetovalce na zelo dobro in lahko vporabljivo

galično pasto „Bosna“,

ki je najbolj pripravno in po strokovnih izkušnjah najučinkovitejše sredstvo zoper peronosporo in druge rastlinske bolezni. Vporablja se lahko tudi mesto galice za škropljenje krompirja. Dobi se v čebrih po 25, 50 in 100 kg pri **Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani**

Kmetska posojilnica

Ljubljanske okolice

registrov. zadruga s neomejeno zavezo v LJUBLJANI

v lastnem zadrugnem domu na Dunajski cesti šte. 18.

Obrestuje hranilna vloga po 3% (2)

brez vsakega oblika rentnega davka katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloga v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje ob dne vloga do dne doiga.

Stanje hranilnih vlog nad 115.000.000 kron.

Stanje rezervnih zakladov 1.200.000 kron.

Tržne cene

za deželne pridelke na Novosadski in Zagrebški borzi.

Žita.	100 kg	Od K	do K
Pšenica (Sombor)		1450—	—
Rž (slavonska in bačka)		1080—	1100—
Ječmen, parit. Zagreb		1070—	1140—
Oves (bač.)		840—	880—
Proso (Zagreb)		—	—
Koruza (bačka, stara)		1150—	—
Koruza, nova, banatska za november-dember		1070—	1100—
Grahovica, brez v. eče, parit. Zagreb		—	—
Grah beli, novi		1120—	—

Pižol.

Ribničan, rdeči	1450—	1500—
Hrvatski, rdeči	1400—	1450—
Prepel ar (koks)	1450—	1500—
Mandalon	1500—	1600—

Krompir.

Onelda	400—	450—
Druge vrste od Slavonske posejane	380—	400—

Moka.

Bela banaška, z vrečami za kuhno	franko Novisad	1050—	2000—
1850—	—	—	—
1700—	—	—	—
950—	—	—	—
1700—	—	—	—
165—	1700—	—	—
700—	720—	—	—

Mast.

prava svinjsva, iz Bačke	6300—	7000—
--------------------------	-------	-------

Seno.

gorsko, stisnien, Skoplje	580—	590—
---------------------------	------	------

Goved.

Odrasla goved, la teži volli krave in biki	100 kg žive teže	1900—	2200—
		800—	1200—

Drobnica.

Plemenske svinje	kg	28—	29—
Prašiči, 4 tedne stari	komad	120—	150—
6 t.dnov odrasli		200—	250—
Ovce		800—	900—
Koze		—	—
Perutnina		350—	450—

Mlekarna in sirarna v Žireh

r. z. z. n. z.

se je vsled sklepa občnega zbora z dne 31. julija 1921 razdružila.

Pozivljajo se vsi upniki, da priglasijo svoje terjatve pri likvidatorjih Mlekarnice in sirarne v Žireh, r. z. z. n. z. v likvidaciji.

Žiri, dne 28. decembra 1921.

Erznožnik Anton. 88

J. Lenger. F. Peternel.

